

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Novi deželni predsednik kranjski.

V zadnjem listu že smo naznanili ob kratkem, da je dozdani načelnik deželne vlade kranjske vit. dr. Bohuslav Widmann po ministerstvu postal pravi deželni predsednik, tedaj naslednik Auerspergov. Ta prememba naslova, ki v stvari sami prav za prav nič ne predružači, ker nam je eno in isto, ali imamo vladnega načelnika ali pa deželnega predsednika, bi se nam ne zdela nič posebno važna in bi se malo zá-njo zmenili, če bi bila zgodila se malo prej ali pa nekoliko pozneje, ko bi se bili spomini na minuli deželni zbor malo poglobili, ohladili. Ta reč tedaj, dasiravno sama na sebi za nas, katerih ne veže uradniška pokorščina, da bi se šli v fraku in visokem klobuku pokloniti novemu predsedniku, nima več zanimivosti, kakor kaka druga vsakdanja novica tridnevne mikavnosti, je zavoljo časa, v katerem se je zgodila, vendar toliko pomenljiva, da moramo jo nekoliko ogledati od več strani.

Kakor je našim bralcem znano po poročilih iz deželnega zbora kranjskega, je vladni načelnik vit. dr. Widmann, ki je v lanskem zboru le bolj za grmom stal, letos — kakor pravimo — „roge pokazal“ ali — kakor nemec pravi — „Farbe bekannt“, in to pri več prilikah. „Rogje“ ti so bili obrnjeni vselej odločno proti narodni strani, proti večini deželnega zbora, on je večkrat rabil proti nji prav ostre besede in ji kazal resno zgrbančeni obraz, na katerem je bilo brati vse kaj drugega nego dobrohotnost ali prijaznost; nasprotno je nemčurski stranki kazal neprenehoma jasen, solnčen obraz, kakor otrokom, ki

so „pridni.“ Tako je on kazal se javno odločnega strankovca, kakor sta bila pred njim Wurzbach, posebno pa Auersperg.

Tik za tem, ko je tako odločno stopil nasproti narodni večini zbora, imenovan je za deželnega predsednika!

To, nič drugega, nas mora osupniti pri tej metamorfozi, kajti jasno je, da je imenovanje njegovo pripoznanje, plača „pridnosti“, „ugodnega obnašanja“ in „porabljenosti“, ministerstvo hoče imeti pri nas predsednika, s katerim se dá kaj opraviti, ki ni le vdano orodje v rokah ministerskih, marveč tudi sam kaj vidi, ki ne prosi vselej prej ministerstva povelj, kako se ima v tem ali onem primerljivi zadržati, marveč tudi sam zná stopiti trdno na noge in vdariti ob mizo, kedar Slovenci nočejo tiho biti.

Dasiravno je vit. dr. Widmann malo več ko leto in dan na Kranjskem vladni načelnik, je vendar v tem kratkem času pokazal, da se je pri volitvah na Moravskem naučil, kako je treba postopati, da zmaga vlada s svojimi kandidati. Pod njegovimi očmi so se vršile volitve za kupčijsko in obrtnijsko zbornico kranjsko. To je najboljši spričalo zmožnosti njegove, dasiravno mi ne moremo vseh zaslug pri tem edino njemu pripisati. Imel je namreč na strani vit. Vestenecka, jako vrlega pomagača, a vendar gre slava ugodnega uspeha na njegov račun, pod njegovimi očmi, pod njegovo firmo se je zgodilo, kar bi nihče ne bil verjel, kdor razmere dežele naše le količkaj pozná, namreč, da je manjšina, za katero se zavoljo pičlega števila nihče še zmenil ni, kar čez noč postala večina, da je vlada celó tam zma-

gala, kjer si nemčurji še kandidatov niso upali postavljati, kjer so bile kandidature nemčurjev naravnost smešne.

Možak, ki kaj takega dožene, je res zlatá vreden, zasluži javno pripoznanje, odlikovanje. Že zarad vspeha pri volitvah bi bil toraj Widmann zaslužil, da bi bil postal deželni predsednik, kajti kaj takega, kakor on, še nobeden njegovih prednikov dosegel ni, tudi on sam in nobeden njegovih naslednikov več ne bo dosegel, to bo naša skrb.

A ne dovolj tega, gospod vit. dr. Widmann ni zadovoljen z enim samim, če tudi res orjaškim činom. Ni šel počivat na svoj lavor (čegar več kos res gre Vestenecku), marveč šel je dalje nabirat si zaslug v deželni zbor. Ko je enkrat skusil okus ministerstva, postal je še bolj pogumen, in jel kazati Slovincem tudi v deželnem zboru zobé. Slišali smo iz njegovih ust marsiktero, ki se sliši pri viharjih razgovorih le iz ust nasprotnih si poslancev, nikakor pa se ne pričakuje iz ust vladnega zastopnika, ki ima svoj sedež više od strank v zbornici, bi toraj tudi v mnenji in govorjenji moral biti nad strankami. To je naša misel o zastopniku take vlade, kakoršna bi imela biti in kakoršna bi mi po vsi pravici spoštovati morali.

Ker je pa g. vit. dr. Widmann v kljub temu in morda ravno zarad tega, ker se je kot vladni zastopnik vstopil za bojaka odločno med vojake Slovincem, tedaj večini kranjskega deželnega zbora nasprotno manjšine nemčurske in s tem vlado potegnil za sabo med boreče se stranke, — ker je v kljub temu ali marveč ravno zarad tega — pravimo — bil odlikovan z naslovom in častjo deželnega predsednika,

Pisma iz Carigrada.

Ljubi P.!

Ko sem bil v Varni, so neko dogodbo vsi imeli za božjo roko. Nek katolik se je bil oženil s staroverko; drug z drugim nezadovoljna, se ločita; žena tirja dve hčeri tega zakona od očeta, pa s pomočjo konzulovo so ji raje poslali iz Varne, že ne vem kam, k milosrčnicam, kjer ji katoliško odgojujejo. Pravoslavni popi pa dovolé ženi nov zakon, dasi je prvi mož še živ. Ravno te dni pa je hudo zbolel. Zakon je bil s staroverko sklenil proti volji katoliškega misijonarja, ločenje ga je peklo, za cerkev se ni menil, ne za spoved. Kake 3 dni je ležal bolan, pošljejo po misijonarja, pa bolnik ni mogel govoriti. Misijonar dá potrebne svete in pošlje tudi po zdravnika, ter ukaže, naj ga pokličejo, kedar bo huje ali pa ko bo bolnik zamogel govoriti. Res je zopet spregovoril, hitro pošljejo po misijonarja, ta nemudoma pride, ker je bolnik ležal le malo stopinj od farovžka, pa ko dojde, mu zopet vzame glas in ni se mogel spovedati; ponoči,

samo maziljen s sv. oljem, je umrl. Vsi pa so rekli: kakor je živel, tako je umrl in strah je prevzel ljudi. Pravil mi je še o dveh takih zakonih, ki sta pa po sreči brez otrok, da nimata miru in pokoja; to so mešani zakoni.

V Varni sem tudi zvedel, kaj staroverci (bolgarski) mislijo o civilnem zakonu. V Šumlji je hotel neki Francoz vzeti staroverko, pa pop ga zavrne, da zavoljo različnosti vere je zadržek na obeh straneh, pri njegovi katoliški in nevestini pravoslavni cerkvi. Francoz je menda mislil, da kdo ve kako se bo prikupil popu, ako se on za svojo stran za zadržek ne briga, ter je rekel, da to nič ne dé, ker se hoče oženiti po francoskem civilnem zakonu. Pop je to reč razodel starišem in nevesti, in bilo je — po zakonu.

Malo pred Varno se je vsedel v železnico mlad Bulgarin; skoro vse sva se razumela, sploh pa so v Varni samo Turki in Grki, pa moč Grkov vidno upada, odkar so se Bulgari od njih odločili, posebno ker zlasti popovstvo ne dobiva od Bulgarov več toliko denarja, kolikor poprej. Varnski Grki so prosili patrijarha carigradskega, naj jim pošlje za cerkveno vizi-

tacijo škupa. Patrijarh je odgovoril: Ako daste toliko denara, če doči, ako ne, ne dojde. Zdaj so že zbrali zahtevano svoto, kako pa će biti drugič?

Tudi sem videl v Varni dva zedinjena Bulgara, delavca, ki sta hotela družini svoji zaslužek domu poslati, in kam sta prišla? K patru misijonarju, ki ju je prav z laško blebetavostjo sprejel, vse natanko izprašal, zapisal in denar po pošti poslal na odmenjeni kraj. Bila sta srednje visokosti, turško oblečena, samo dolge lase imata, Turki pravi pa navadno obrito glavo. Sicer pa so novi uradniki čisto civilno (po francoski šegi) oblečeni, samo fes kaže, da so na turški zemlji, pa nekako čudni obrazi svedočé, da kristijani niso. Od krščanskih starišev rojen človek in živeč vsaj prva leta po krščansko, ako tudi pozneje zgubi vero, ima drugač obraz, kakor čisti divjak neoplemenjene krvi.

Varnski o. Luigi mi je tudi marsikaj mičnih skušenj iz misijonskega življenja povedal, pa tudi to žalostno njegovo prepričanje, da ljudi Male Azije pri vsej skrbi ni mogoče bolj globoko v krščanstvo vpeljati in težko se kateri

toraj se v vladni službi naprej pomaknil, ... kaj moremo še upati od vlade, od ministerstva?!

Taka plača zaslug spodbuja človeka. Drugo leto bomo imeli nove volitve za deželni zbor. Ministerstvo gotovo pričakuje, da bo tudi takrat Widmann skazal svojo obilno umetnost s tem, da pridobi v deželnem zboru nemčursko večino. Toraj pozor, narodnjaki!

Da bi ne imeli tako svobodne tiskovne postave — za nemške nas zasramovajoče časnike, bi to reč lahko še dalje pretresali; zanimiva je zaradi tega, ker ima le na Češkem še pare. Vendar je koristno vedeti, kako se pri nas deželni predsedniki pomagajo, in to zato, da vemo, česa nam je od njih za našo večino pričakovati.

Po vsem tem nam ni treba vgibati, kako in zakaj je postal deželni glavar dr. vit. Kaltenegger dvorni svetnik. Saj je znano, kako pristransko in nemčurjem prijazno se je obnašal ravno v minulem deželnem zboru. Eno lastnost njegovo pa moramo priporočati našim poslancem v posnemanje, se reče, tistim, katerim je sploh kaj priporočati. Dr. Kaltenegger je najvišji uradnik tukajšnjega finančnega urada, deželni glavar, toraj mož, ki ima vsled znane svoje štedljivosti prihodnost popolnoma zavarovano in ki bi vsled svojih veljavnih služeb lahko bil kolovodja nemčurjev; vključ temu pa je le prost vojak v četi nemčurjev in se ravna strogo po sklepih nemčurskega kluba, kateremu je načelnik Dežman. On tedaj žrtvuje svoje morebiti večkrat drugačno lastno prepričanje disciplini stranke, čeravno pri glasovanju ostane v manjšini. S tem se skazuje zanesljivost strankovca, na ktere ga sme nemčurska stranka vselej zanesljivo šteti.

Kako pa pri nas? Gospodje dr. Zarnik, Grasselli, Obreza, zapišite si to za uho. Posnemajte dr. Kalteneggerja v značajnosti. Od vlade zato ne boste dobili pripoznanja, pač pa od naroda, od volilcev svojih. *)

*) Samo po sebi se razume, da te besede ne veljajo tudi dr. Razlagu, ker, kakor smo že omenili, njega ne štejemo med slovenske poslance, celó med poslance ne, kajti poslanec, ki dobi od svojih volilcev nezaupnico, ne zastopa nikogar, razun — samega sebe.

Vred.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. junija.

Avstrijske dežele.

„Koller ostane vojni minister — če ne utegne kmalo odstopiti, piše „Reform.“ Tudi Auerspergovo ministerstvo stoji še na trdnih nogah, kar priča imenovanje g. Widmanna za deželnega predsednika kranjskega. To imenovanje je pač dokaz, da baron Lasser še trdno stoji, pa kdor stoji, naj gleda, da ne pade.“ Še ustavoverni listi ne verjamejo, da bi govornice o ministerskih premembah bile prazne. Res je, da niso vseskozi resnične, res je pa tudi, da te govornice najlepše pojasnujejo naše politično stanje.

Ogrska stranka Sennyeyeva bode namesto „Közerdeka“ in „Magyar Politike“ izdajala nov političen list „A Kelet népe“ (Izhodni narod). To je znamenje, da nemadjarški narodi se tudi od Sennyeya nimajo nadjati pravice, kajti tudi njegova stranka na izhodu ogerskem pozna le narod madjarski, dasi ste dve tretjini prebivalcev ogerskih nemadjarški. Naslov temu časniku so vzeli iz neke knjige Štefana Szechenya. Szechenyi je bil pač hud Madjar, pa naposled je spoznal, da se Slovani, Rumuni in Nemci ogerski ne dajo več pomadjariti in da si Madjari s pomadjarjanjem sami sebi jamo kopljejo.

Vnanje države.

Bismark se še vedno grozi Belgiji, ki se pa za njegovo žuganje več dosti ne zmeni, odkar se je z vnanjo svojo politiko tako hudo opeknel. Nekdanji vsemogočni nemški kancelar je sedaj podoben vkleknemu medvedu, ki ima torbo na gobcu ter renči in grdo gleda, pa mora plesati, kakor mu njegova mojstra Rus in Anglež godeta in velita. Le bavarski učni minister Lutz se še zanj zmeni ter je te dni katoličanom bavarskim prepovedal procesije sv. leta. Pa pri prihodnjih volitvah bodo Bavarci Lutzu že posvetili ter pokazali, da nočejo biti Bismarkovi medvedi.

Socijalni demokrati so v Gotli imeli kongres, pri katerem so se vse stranke zedinile. Zanimivo je, da je ta kongres zavrzel Bismarkovo politiko. Pa če bi prišel do vlade, bi ravno tako delal, samo da bi na mesto parlamentarnega postavil svoje lastno posilstvo.

Pogodba med rusko vlado in papežem so nekteri listi skušali tajiti, pa K. Poznanskemu se iz Rima piše, da je vse istina, kar se je o tej reči pisalo in da se je vsem stolnim kapitelom na Kongres-Poljskem vse to že uradno naznanilo.

Na Grškem so radikalci vlado dobili v roke. Kralj je hotel že iti iz dežele, pa Ruska in Danska ste mu svetovali, da naj ostane. Zbornica je razpuščena in se 30. julija prično nove volitve.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 31. maja. (Iz mestnega starešinstva.) Po izvolitvi gosp. Rossbacherja je celi občinski zastop. žugal, da hoče odstopiti, ako Rossbacher prevzame mandat. Škoda bi nobena ne bila za naše mestno starešinstvo, saj je vsakemu znano, da nima nobenih simpatij pri prebivalstvu in se ima le svojim mnogobrojnimi agitatorjem zahvaliti, da pri zadnjih volitvah niso vsi nasprotni kandidati zmagali. Še starešinstvu sicer prijazni ustavoverni tukajšnji listi večkrat njegovo zapravljenost grajajo. Po glavnih trgih mestnih je zmiraj delalcev, da popravljajo še čisto dobra pota; po stranskih ulicah je pa taka nesnaga in včasih taki smrad, da človek, ako je primoran skozi te ulice hoditi, mora nos z robcem zamašiti. Tudi vidiš tukaj tako slabe in na pol podrté kočé, da bi se jih še vsaka vas sramovala. Ali tega občinski zastop ne vidi, akoravno ima z dragimi novci plačanega mestnega inženirja, s kakoršnim se še menda Ljubljana ponašati ne more. *)

Vse to je pripomoglo k izvolitvi g. Rossbacherja. Ker pa on vključ vsemu žuganju ni hotel odstopiti, se je povsod mislilo, da starešinstvo volitve ne bode potrdilo. Pa tudi temu je vrli mož v okom prišel. Objavil je namreč v „Kärnthner Blattu“ svoje delovanje za blagor mestljanov, kako pred nekaj leti, ko so še po oddaljenih ulicah brlele oljnaté svetilnice, ki so se podvzetnikom v najem dajale, občinski zastop njemu tega posla ni hotel izročiti, akoravno je on to hotel prevzeti za najmanjšo svoto med vsemi ponujalci.

In zakaj ne? Zato ker je on Slovenec; zagrizen memčur pa Slovencu ne privošči ničesa, vaši ljubljanski nemškutarji pa cviliijo in

*) Ga tudi že imamo.

Vred.

dobi za duhovna. Enako je tudi pri drugi nižji čedi vse le površno, bolj na pesku kot na skali sozidano, vse bolj prsteno, kot duhovno. Kapucini so si v Trapezunti mnogo prizadevali, da bi bili spodredili nov domač zavod, ali vse zastonj. — Ves iztok z latinskim obredom oskrbuje Italijan, izjeme so menda redke. O. Luigi misli, da je Mala Azija od Boga prokleta zaradi krivoverstev; mislim pa tudi, da turška sapa manj ali bolj vse okužuje. Ta čast pa gre tem italijanskim kapucinom in frančiškanom, ki se pa po zunanem malo razločijo, ker so tudi frančiškani bradati, da so polni dobrega duha za čast božjo. Italijan ima živost v sebi, da mora vedno delati, in to ga ohrani, da ne gnije.

O mestu Ti ne bom pisaril; misli si italijansko pa grobo zidanje z enacimi krevci, pa kuglasti tlak, in imaš vso lepoto skup, razun če želiš za ocvirek še kako posebno neprijetno bojo (farbo) po zidovih in pa nekaj morskega smradu, „zum bessern Appetit“ in Varna — z Bogom! hajdimo v Carigrad, kamor nisem mislil iti, pa me zdaj pelje ali pokorščina ali svoja volja, Deus scit.

G. Jeranu povej, da njegovo popotovanje po sv. deželi Turkom tako dopada, da mi ga je visokoučeni effendi, pregledovalec knjig na dogani, iz potne torbe pofatil. Po poti sem čital popis Štembula, ki je res natančen, pa zdaj ga ne morem pretehtovati, in tudi bi ga ne imel časa, akoravno bi še imel knjižico Jeranovo. V Carigrad prišedši podal sem se v samostan oo. frančiškanov, v katerih cerkev di S. Maria zahaja avstrijski poročnik. V rakah te cerkve, ki stoji pod varstvom avstrijskega cesarstva, leži mnogo poročniških oseb pokopanih, kakor kaže napisi, posebno za velikim oltarjem. Ravno tukaj v tem samostanu tudi jaz pisarim svoje mažarije. Pisanje o bakšišu je gola istina; ako na ulici človek vpraša, kje je ta ali ta hiša, se ali ne zmeni za vprašanje, ali pa zahteva bakšiš, če ne kake stopinje zavolj tega stori, in to osebe, ktere bi po evropskih mislih človek razžalil, ako bi jim hotel samo opomniti kaj o bakšišu. Če bi kdo hotel dajati, kolikor se zahteva, ne bi imel dosti denarja, ako bi ga osel za njim nosil.

Človek, ktere ga sem bil najel, je hotel,

da mu denar dam, ko sva bila komaj pot nastopila; pa mislil sem, utegne se zgubiti, iskati ga ne morem, toraj sem denar v roko vzel, mu ga pokazal pa rekel: Vidiš ga, toda dokler me ne pripelješ v hišo dogovorjeno, ne boš ga duhal. Potem me je res pripeljal prav na dvorišče di S. Maria. Ako pa želi kdo kaj dobiti z dogane ali kakega urada, no, pomozi Bože! treba bi bilo poprej noge namazati, ali pa še bolje želodec z gosjo mastjo in dobrim vinom, sicer boš lačen ko volk od samega čakanja; pa še ne teče brez mazanja na vse strani, celo navzdol ne, še manj pa navzgor. Po obnem mnenji se tudi po Avstriji z mastjo mnogo opravi, pa vendar proti Turčiji še senca ni; tu plenijo uradniki tujce, pa tudi priproste domačine, posebno kristijane, na vse viže in njihov plen mora mnogo znašati nad letnino, ki je primerno res majhna; iz službe pa skuša vsak hitro izstopiti, in mirno uživati fruges accumulatas.

(Dalje sledi.)

se zvijajo, ker Slovenci nečejo pri njih slabega blaga kupovati. Poglejte ravnanje vaših tukajšnjih tovarišev, kako v svojo lastno škodo na steno pritiskajo Slovence, kjer le morejo. Ta objava je mestne očete osupnila in ko je v seji od 25. maja, v kateri je bila potrditev volitve na dnevnem redu, župan Jessernig vprašal, ali ima kdo kaj zoper volitev Rossbacherja, ni nobeden navzočih niti besedice črnil. Tedaj je izvolitev gospoda B. C. Rossbacherja enoglasno potrjena.

Domače novice.

V Ljubljani, 5. junija.

(Dr. Zarniku,) kteremu smo mi že svojo povedali, na kar pa je v „Narodu“ se prav jezega zaradi naše „predrznosti“ delal, zdaj tudi „Tagblatt“ prav ostre pod nos daje in sicer zato, ker je v „Narodu“ zanikal, da ni prizadeval si pridobiti glasov nemčurjev. Sicer „Tagblatt“ vsakega Slovenca rad črni in opravlja, a v litanijah, ki jih dr. Zarniku bere, naha jamo marsikako dobro zrno, katero je vredno, da ga poberemo. Najprvo pravi „Tagblatt“, da se je dr. Zarnik za branje interpelacije zato tako močno potezal, ker je bila za „Narod“ že vsa stavljena, in bi bil list vtegnil konfisciran biti, ako bi ne bila prej v zbornici brana. Da bi bil to dr. Zarniku edini nagib, tega mi nočemo verjeti, vendar pa mu je gotovo tudi na tem ležeče bilo, da ne bi njegov „Narod“ po konfiskaciji interpelacije imel škode. — Dalje piše „Tagblatt“: „Res da dr. Zarnik za izpraznjeno odborništvo pri ustavoverski stranki ni beračil, ali razodel ji je svojo željo do tega odborništva po drugih sredstvih in potih. Liberalna manjšina je pri prvi volitvi kot moža svojega zaupanja naznanila viteza Garibol dija; ako bi bila tudi vdrugič pri tem ostala, bila bi s tem le dr. Bleiweisu popolnoma vdanemu dr. Poklukarju k gotovemu vspehu pri ožji volitvi pomagala.“ Za tem pravi „Tagblatt“, da so nemčurji le zato volili Zarnika, ker si drugače niso vedeli pomagati (Zwangslage). Zato mora dr. Zarnik le edino nemčurjem hvaležen biti za odborništvo — piše „Tagblatt“ in nadaljuje: „Če se pa to, da je dr. Zarnik to volitev sprejel, od pravega narodnega stališča dá opravičiti ali ne, zaradi tega je v „narodno-klerikalnem taboru“ mnogo pričkanja; toliko pa je gotovo, da bi n. pr. grof Barbo — ki je pač ideal klerikalno-narodnega „ne-vdajmo-se“ — od nemškutarjev celó ministerstva ne sprejel, če bi mu ga ponujali.“ — To je gotovo tudi res, ne le grof Barbo, ampak vsak pravi narodnjak bi tako ravnal, ali vsaj ravnati moral, ako hoče pred svetom čist ostati. — Toda naj bo! Mi dr. Zarniku ne zamerimo, da je sprejel odborništvo; naj mu dobro tekne! Ali potem se mu v „Narodu“ ni treba repenčiti in tajiti, kar zdaj ves svet vé, namreč, da je prišel v deželni odbor le s pomočjo nemčurjev. Ne pomaga nič, facta loquuntur. Tedaj le tiho za naprej!

(Detomor.) Preteklo sredo po noči so našli na polju pri Ljubljani kletarico v nezavednosti. V predpasniku je imela dete, katero je ravno prej porodila in umorila. Zdravniki so našli, da je bilo dete po porodu krepko in zdravo. Hudodelnico so prijeli in izročili sodniji.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V ljubljanski škofiji: Č. g. Jože Vidmar, kurat v

Podkraj, je dobil faro Vreme, in v Podkraj pride č. g. Anton Lušin, bivši administrator na Ježici.

V lavantinski škofiji: Župniki so pustali č. gg.: Jakob Bohinec v Braslovičah; Ferd. Jan v Šmiklavžu pri slov. Gradcu; Fr. Klavžer v Št. Ilu pod Turjakom; Fr. Pirkovič na zgornji Ponikvi, in Juri Urbas v Šmarjeti pri Pesnici. — Prestavljeni č. gg. kaplani: Janez Ramor k sv. Lovrencu v Puščavo; Fr. Prešern za II. v slov. Bistrice; Vinko Plaskan za II. v št. Jur pod Ribnikom, in Fr. Hirti za IV. v Maribor. — V začasni pokoj sta stopila č. gg. Martin Šket in Anton Kavčič. — Umrl je č. g. Val. Orožen 4. maja t. l. R. I. P.

V krški škofiji: Č. g. Jakob Hartlieb, provizor v Št. Jakobu, je postal fajmošter v Liesingu.

— Razpisi učiteljskih služeb: Na kranskem. V Fari pri Kostelu učit. služba stalno, l. p. je 500 gl. Prošnje v 6 tednih pri kraj. šl. svetu v Fari.

Na Goriškem. Vsled sklepa c. k. pomnoženega okrajnega šol. sveta tega okraja se s tem razpisuje: a) službi učitelja enorazrednic v Šempasu in v Rečinju z letno plačo 500 gl. in odškodnine mesto stanovanja 120 gl., dokler ne bode stanovanja v resnici; b) službi učitelja enorazrednic v Pevmi in v Vipolžah z letno plačo 400 gl. in odškodnino 120 gl.; c) službe popotovalnih učiteljev z letno plačo 500 gl. in 60 odškodnine mesto stanovanja 1) za šoli Deskle-Gorenjopolji, 2) Lokve-Voglariji, 3) Banjšica-Vérhu; č) služba učiteljice v Črničah z letno plačo 400 gl. ali podučitelja s plačo 300 gl. — Plačila navedenih služeb se bodo povikševala s petletnicami poleg š. 30. dež. šl. postave 10. marca 1870.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje, previdene z dokazom učiteljske sposobnosti in dosedanjega službovanja, najdalje do 30. junija t. l. pri dotičnih kraj. šol. svetih.

Na Štajarskem. V okolici Celjski služba nadučit., učit., in podučit. z dohodki II. razreda. — Prošnje do konca mesca junija t. l. kraj. nemu šol. svetu v okolici Celjski. — V Loki poleg Zidanega mosta služba učit. z dohodki III. razreda. Prošnje kraj. šl. svetu v Loki p. Zidanega mosta do 20. junija t. l.

— Dunajska predmestja so v nedeljo obhajala procesije sv. R. Telesa. Dasi je bila ravno ta dan slovesno odprta na novo prekopana Donava, ter se je mnogo ljudstva tje podalo, se je neizmerna množica vdeležila cerkvenih procesij ter je s tem pokazala, da Dunaj je katoliško mesto. Da vera iz Dunaja ni še čisto zginila, priča tudi deputacija, ki je nedavno cesarja prosila, da bi se kraji pred Dunajem zместom zedinili; ta dputacija je namreč pred cesarjem tudi omenila, da ti kraji imajo premalo cerkev in premalo dušnih pastirjev.

— Strašen vihar je 24. p. m. razsajal v Valparaisu. 4 ladije so se razbile in 50 ljudi je vzelo konec.

Narodno gospodarstvo.

Trgovinsko poročilo banke „Slovenije“ pri občnem zboru 31. maja.

V občnem zboru 28. maja 1874 novoizvoljeni pravilni svet je bil delovanje banke s težkimi in neugodnimi razmerami prevzel, tako da je njen obstanek bil dvomljiv in se je njeno delovanje zvervalo. Moralo se je misliti na sredstva, po katerih bi se neugodnosti odstranile.

Pred vsem se je za potrebno spoznalo, da se morajo razni trgovinski oddelki popolnoma pregledati (revidirati). Nasledek tega je bil, da so se odstranile drage podružnice na Dunaji, v Pragi, v Pešti in Trstu, nezmožni in nezanesljivi uradniki pa odstavili.

Draga režija se je le po dolgem času in z velikimi stroški odstraniti zamogla, potem mnogi požari, posebno iz prejšnjega časa, so bili gotovino banke tako znižali, da je k njenemu obstanku in k povzdigi oslabelega zaupanja bilo treba, da je izvanredni občni zbor delničarjev 17. avgusta pr. l. sklenil 15% doplačilo na delnice.

To doplačilo se je vplačalo le za 2337 delnic in opravični svet je moral prvih 1356 medčasnih listov neveljavnih proglasiti za neveljavne, ker se na nje vkljub več dovoljenih vplačilnih obrokov ni doplačalo.

Odstranjenje podružnic in razvoj obširne in zavozljane trgovine je zahteval centraliziranje delovanja, katero je zopet časa in stroškov tirjalo.

Tak je bil trgovinski stan s sklepom leta 1874, katerega leta račun Vam danes spoštljivo predlagamo.

Iz naslednjih števil v velikosti zavarovane istine in od nje spadajočih premij v ognji kakor življenji in v likvidiranih in poplačanih škodah se bodo gg. delničarji o vspehu cele trgovine razločno prepričali.

a) Oddelek ognja, neposredna trgovina.

Število izdelanih polic znaša 8640 z zavarovalno istino 10,774.263 gl., za katero se je prejela premija po odbitih storni v gotovini . . . 52.487 gl. 04 kr. v zapadlih menjicah . . . 34.356 „ 70 „ v rezerviranih . . . 100.371 „ 66 „ skupaj . 187.215 gl. 40 kr.

b) Oddelek ognja, protizavarovalna trgovina.

Protizavarovanje je dalo gotove premije po odbitih storni . . . 10.847 gl. 40 kr. v zapadlih menjicah . . . 5.277 „ 31 „ skupaj . 16.124 gl. 71 kr.

Plačalo se je raznim (retrocesijskim) protizavarovalnim zavodom požarnih škod 27.084 gl. 06 kr., v neposredni trgovini pa smo imeli 243 škod, katere so se v posameznih deželah tako-le pripetile:

53 škod na Kranjskem . . .	18.568 gl. 78 kr.
13 „ „ Dunaji z okolico . . .	3.849 „ 05 „
113 „ „ Českem, Moravskem in Šleziji * . . .	22.458 „ 24 „
19 „ v Trstu, Gorici, Istri, Dalmaciji . . .	6.566 „ 18 „
45 „ na Ogerskem . . .	13.003 „ 52 „
celi znesek . . .	64.445 gl. 77 kr.
po odbitem pozavarovanju z . . .	28.176 „ 63 „
ostaja na lastni račun . . .	36.269 gl. 14 kr.

Razun tega se je v bilanci za začasno škodo po odbitih pozavarovalnih zneskih vračunilo 13.936 gl. 22 kr.

c) Oddelek življenja.

Konec leta bilo je za vsem veljavnih polic 1103 z 471.300 gl. zavarovalnega in podpisane kapitala.

Od 1. januarija do 31. decembra 1874 se je zavarovalnih ponudeb na življenje vložilo in sicer razne ponudbe po tarifu XV. 589 z 262.150 gl. asocijacijskih ponudeb . . . 460 „ 135.840 „ skupaj . 1049 z 397.900 gl.

Od teh po tarifah 1—15 se vsled zdravniškega spoznanja ni sprejelo 25 komadov z 29.760 gl. zav. istine.

